

**РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ КІБЕРБЕЗПЕКОЮ В
ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ**

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи магістра
за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування"

Розробив: здобувач вищої освіти
за другим (магістерським) рівнем
(роботу виконано самостійно,
відповідно до принципів
академічної доброчесності)
групи 217-ПУА-Д23

Андрій БИКОВ
(власне ім'я та прізвище)

Керівник:

к-т ек.наук, доцент
Уляна СТОРОЖИЛОВА
(власне ім'я та прізвище)

Рецензент Вікторія ОВЧИННІКОВА
(власне ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 13 слайдів презентації, 105 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 2 рисунки, 95 літературних джерел.

Ключові слова: УПРАВЛІННЯ КІБЕРБЕЗПЕКОЮ, ПУБЛІЧНИЙ СЕКТОР, ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА, КІБЕРЗАГРОЗИ, КІБЕРЗАХИСТ.

Об'єктом дослідження є публічне управління кібербезпекою в сучасних умовах цифровізації та глобалізації.

Метою роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів розвитку механізмів управління кібербезпекою в публічному секторі з урахуванням світових тенденцій, а також розробка пропозицій щодо вдосконалення державних механізмів кібербезпеки в Україні.

У кваліфікаційній роботі розглядаються механізми управління кібербезпекою в публічному секторі. Аналізуються теоретичні основи та рівень розробленості проблеми в державній політиці, а також механізми формування публічної політики забезпечення кібербезпеки.

Робота містить огляд глобальних тенденцій і підходів до кіберзахисту, порівняння стратегій різних країн та основні компоненти національних стратегій кібербезпеки.

Пропонуються шляхи вдосконалення систем управління кібербезпекою для покращення захисту інформаційної інфраструктури публічного сектору на сучасному етапі.

ABSTRACT

This qualification work includes 13 presentation slides, 105 sheets of an explanatory note of A4 format, including 2 figures, 95 literary sources.

Keywords: CYBERSECURITY MANAGEMENT, PUBLIC SECTOR, PUBLIC POLICY, CYBER THREATS, CYBER DEFENSE.

The object of the study is public management of cybersecurity in modern conditions of digitalization and globalization.

The purpose of the work is to study the theoretical and practical aspects of the development of cybersecurity management mechanisms in the public sector, taking into account global trends, as well as to develop proposals for improving state cybersecurity mechanisms in Ukraine.

The qualification work considers the mechanisms of cybersecurity management in the public sector. The theoretical foundations and level of development of the problem in public policy, as well as the mechanisms for the formation of public policy for ensuring cybersecurity, are analyzed.

The paper provides an overview of global trends and approaches to cyber defense, a comparison of strategies from different countries, and the main components of national cybersecurity strategies.

Ways to improve cybersecurity management systems are proposed to improve the protection of public sector information infrastructure at the present stage.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра Менеджмент, публічне управління та HR-технології

Ступінь вищої освіти магістр

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування"

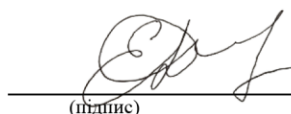
ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

д.е.н., професор
(вчене звання)

Олена ДИКАНЬ
(власне ім'я та прізвище)

21 жовтня 2024 р.

(підпис)

З А В Д А Н Н Я НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Андрію Бикову

(власне ім'я та прізвище)

1. Тема роботи «Розвиток механізмів управління кібербезпекою в публічному секторі»

керівник роботи Уляна Сторожилова, к.е.н., доцент

(власне ім'я та прізвище, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено розпорядженням по економічному факультету від "21" жовтня 2024 року №25/24

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи 12 січня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи законодавчі й нормативні акти державних органів влади, наукова література, зокрема монографії, статті зарубіжних та вітчизняних учених у періодичних виданнях, фундаментальні положення, дослідження українських та зарубіжних науковців і фахівців у управління кібербезпекою.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Дослідження понятійного апарату та рівня розробленості проблеми управління кібербезпекою в публічній політиці держави. Механізми формування публічної політики забезпечення кібербезпеки. Теоретичні основи створення та функціонування державних механізмів кібербезпеки. Практики протидії кіберзагрозам у різних країнах. Порівняння стратегій кібербезпеки різних країн. Основні компоненти національних стратегій кібербезпеки. Напрями вдосконалення механізмів кібербезпеки публічного сектора. Перспективна модель системи управління кібербезпекою. Пропозиції щодо поліпшення механізмів кібербезпеки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1 Теоретичні аспекти управління кібербезпекою в публічному секторі - п'ять слайдів. 2 Огляд і узагальнення сучасних глобальних тенденцій і підходів до забезпечення кібербезпеки в публічному секторі – три слайди. 3 Удосконалення механізмів управління кібербезпекою - чотири слайди.

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 21 жовтня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні аспекти управління кібербезпекою в публічному секторі	15.11.2024	
2	Огляд і узагальнення сучасних глобальних тенденцій і підходів до забезпечення кібербезпеки в публічному секторі	10.12.2024	
3	Удосконалення механізмів управління кібербезпекою	08.01.2025	
4	Графічна частина	10.01.2025	

Здобувач вищої освіти Андрій БИКОВ
(підпис) (власне ім'я та прізвище)

Керівник роботи Уляна СТОРОЖИЛОВА
(підпис) (власне ім'я та прізвище)

Зміст

Вступ	6
1 Теоретичні аспекти управління кібербезпекою в публічному секторі	10
1.1 Дослідження понятійного апарату та рівня розробленості проблеми управління кібербезпекою в публічній політиці держави	10
1.2 Механізми формування публічної політики забезпечення кібербезпеки	21
1.3 Теоретичні основи створення та функціонування державних механізмів кібербезпеки	27
Висновки до першого розділу	34
2 Огляд і узагальнення сучасних глобальних тенденцій і підходів до забезпечення кібербезпеки в публічному секторі	36
2.1 Практики протидії кіберзагрозам у різних країнах	36
2.2 Порівняння стратегій кібербезпеки різних країн	42
2.3 Основні компоненти національних стратегій кібербезпеки	48
Висновки до другого розділу	58
3 Удосконалення механізмів управління кібербезпекою	60
3.1 Напрями вдосконалення механізмів кібербезпеки публічного сектора	60
3.2 Перспективна модель системи управління кібербезпекою	67
3.3 Пропозиції щодо поліпшення механізмів кібербезпеки	78
Висновки до третього розділу	90
Висновок	93
Список використаних джерел	95

Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		Лім.	Аркуш	Аркушів
Розробив		Биков А.М.			<i>Розвиток механізмів управління кібербезпекою в публічному секторі</i>			
Перевірив		Сторожилова У.Л.					5	105
Н. Контр.		Крихтіна Ю.О.				УкрДУЗТ		
Затверд.		Дикань О.В.						

Список використаних джерел

- 1 Абрамов В. І., Зюзя О. В. Удосконалена базова модель міждержавного протиборства з урахуванням сучасних тенденцій російсько-української війни. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 5. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2679>
- 2 Абрамов В.І. Мережева архітектура публічного управління: проблеми концептуалізації і практики забезпечення національної безпеки. *Державна служба та публічна політика: проблеми і перспективи розвитку* : матеріали щоріч. всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Київ, 27 трав. 2016 р. / за заг. ред. А.П. Савкова, М.М. Білинської, С.В. Загороднюка. К.: НАДУ, 2016. С. 241-243.
- 3 Антонюк В. В. Інформаційна війна в структурі сучасного геополітичного протиборства: нові контексти та інтерпретації. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 7. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2121>
- 4 Антонюк В.В. Організаційно-правові засади формування та реалізації державної політики інформаційної безпеки України: автореф.дис... канд. наук держ. упр.: 25.00.02 / НАДУ. К., 2017. 20 с.
- 5 Арсенович Л.А. Шляхи удосконалення функціонування національної системи кібербезпеки в освітній сфері. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2023. Вип. 33. С. 35-41
- 6 Балан М.І. Державне реагування на загрози суспільно- політичній стабільності в Україні : дис. ... докт. філософії: спец. 281 / НАДУ. К., 2020. 222 с.
- 7 Бараненко Р.В., Задорожна А. Ю. Кібервійна як новий вид протистояння держав. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2017. № 1.С. 53-56.
- 8 Баловсяк Н. Як ведуться сучасні кібервійни. Попередній аналіз. URL:

<https://tyzhden.ua/iak-vedutsia-suchasni-kibervijny-poperednij-analiz/>

9 Бурячок В.Л. Основи формування державної системи кібернетичної безпеки: Монографія. К. : НАУ. 2013. 432 с.

10 Воєнно-історичний опис російсько-української війни (вересень 2022 р.) / кол. авт.: керівник авторського колективу В. Залужний. К.: МОУ, ГШЗСУ, 2022. 169 с.

11 Гаращенко Ю. В. Державна політика у сфері кібербезпеки України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління.* 2019. № 1. Т. 30 (69). С. 140-145.

12 Гнатюк С. Кіберскладник російсько-української війни: уроки та оцінки міжнародної спільноти. URL:<https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/kiberskladnyk-rosiysko-ukrayinskoji-viyny-uroky-ta-otsinky>

13 Годлевська В.Ю., Кононенко В.В. Кібербезпека: державне управління у сфері національної безпеки Іспанії. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права,* 2021, № 6. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/144/129>

14 Гурковський В.І. Організаційно-правові питання взаємодії органів державної влади у сфері національної інформаційної безпеки: дис. ... канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02. / Гурковський Володимир Ігорович. Київ., 2004. 205 с.

15 Давиденко О.Г. Державне управління системою профілактики та протидії загрозам суспільно-політичній стабільності України: теоретичний аспект: дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 / НАДУ. К., 2021, 286 с.

16 Дзюндзюк В.Б. Кіберзлочинність: загроза національній безпеці. *Державне управління та місцеве самоврядування: зб. тез XVIII Міжнар. наук. конгресу, 29 березня 2012 р. X.* : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2012. С. 108-109.

17 Діордіца О.В. Адміністративно-правове регулювання кібербезпеки України: автореф. дис. ... док. юр. н.: спец. 12.00.07. / Запорізький національний університет. Запоріжжя.: ЗНУ, 2018. 32 с.

18 Дубов. Д. В. Стратегічні аспекти кібербезпеки України. *Стратегічні пріоритети*. 2013. № 4. С. 119–127.

19 Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трошинського, Ю.П. Сурміна. К.: НАДУ, 2010. 820 с.

20 Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова)та ін. 2011. 748 с.

21 Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ, 2011. Т. 2 : Методологія державного управління /наук.-ред. колегія : Ю. П. Сурмін, П. І. Надолишній та ін. 2011. 692 с.

22 Євдоченко Л.О. Удосконалення системи державного забезпечення інформаційної безпеки України в умовах глобалізації: дис. ... канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.01. / Євдоченко Леонід Олександрович. Львів., 2011. 225 с.

23 Єрменчук О.П. Основні підходи до організації захисту критичної інфраструктури в країнах Європи: досвід для України : монограф. / О. П. Єрменчук. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 180 с.

24 Житник О.М. Формування державної політики національної безпеки в умовах трансформацій у військовій сфері. Автореферат дис. ... к. держ. упр. 25.00.02 – механізми державного управління. К.: МАУП, 2021. 20 с.

25 Запорожець Т.В. Цифрова платформа інтелектуального управління у безпековій сфері. *Цифрове врядування* : монографія / за ред. О. В. Карпенка ; О. В. Карпенко, Ж. З. Денисюк, В. В. Наместнік [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. С. 267-280.

26 Зозуля О.С., Шевченко М.М. Системи забезпечення національної безпеки адаптивного та креативного типів: порівняльний аналіз. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 16 С. 125-129.

27 Зозуля О.С., Лєпіхов А.В., Храпач Г.С., Шевченко М.М. Російсько-

українська війна: особливості реалізації загроз державному суверенітету України та перспективи виходу з війни. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. № 2 (75). 2022. С. 6-15.

28 Інформаційна та кібербезпека: соціотехнічний аспект: підручник / [В. Л. Бурячок, Б. Толубко, В. О. Хорошко, С. В. Толюпа]; за заг. ред. д-ра техн. наук, професора Б. Толубка. К.: ДУТ, 2015. 288 с.

29 Інформаційний вимір гібридної війни: досвід України: матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. К. НУОУ, 2017. 104 с.

30 Камчатний М. В. Нормативно-правове закріплення питань кібербезпеки у міжнародному праві URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/9826/1/Kamchatnuu.pdf>

31 Камчатний М.В. Основні ознаки поняття «кібервійна» в сучасному міжнародному праві. *Альманах міжнародного права*. 2017. Вип. 15. С. 12-22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/amp_2017_15_4

32 Карпенко О. В. Механізми формування та реалізації сервісно-орієнтованої державної політики в Україні : автореф. дис. д-ра наук з держ.упр. : 25.00.02 / О. В. Карпенко ; НАДУ. К., 2016. 39 с.

33 Конституція України. *Урядовий кур'єр*. 1996. 13 липня. С. 1– 8.

34 Костенко Д.М. Формування мережевої архітектури публічного управління в контексті забезпечення національної безпеки: дис. ... докт. філософії: спец. 281 / НАДУ. К., 2021. 245 с.

35 Котух Є.В. Теоретико-методологічні засади забезпечення кібербезпеки у публічному секторі. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 «Механізми державного управління». – Національний університет цивільного захисту України, Харків, 2022. 479 с.

36 Леонов О. В. Інтернет як інструмент ведення кібернетичної війни. *Стратегічна панорама*. 2002. № 3. С. 122-127.

37 Ліпкан В., Діордіца І. Національна система кібербезпеки як складова

частина системи забезпечення національної безпеки України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 5. С. 174-180.

38 Лопушинський І.П. «Цифровізація» як основа державного управління на шляху трансформації та реформування українського суспільства. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2018. № 2. URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2018_2/20.pdf

39 Марутян Р. Організаційна зброя у гібридній війні. *Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави* : зб. тез наук. доп. наук.-практ. конф. (Київ, 04 квіт. 2019 р.). Київ : Нац. акад. СБУ, 2019. С. 89–91.

40 Марутян Р.Р. Інтелектуально-ресурсне забезпечення державного управління у сфері національної безпеки України : монографія. Київ : ЦП «Компринт», 2020. 410 с.

41 Методологія стратегічного планування в умовах глобальних загроз національній безпеці та міжнародній стабільності : монографія / авт.кол.: В.І. Абрамов, Т. В. Запорожець, Р. Р. Марутян та ін.; за заг. ред. Л. М. Шипілової. Київ: НАДУ, 2018. 232 с.

42 Михайловська О.М. Концепція громадського прогресу в науці публічне управління: монографія. Мена: Домінант, 2020. 308 с.

43 Мінін Д.С. Підходи до визначення поняття «кібербезпека» URL: <http://istfak.org.ua/tendentsii-rozvytkusuchasnoi-systemy-mizhnarodnykh-vidnosyn-ta-svitovohopolitychnoho-protsesu/185-heopolitychna-dumka-taheostratichni-protsesy-v-khkh-st/971-pidkhody-dovyznachennya-ponyattya-kiberbezpeka>.

44 Національні системи оцінювання ризиків і загроз: кращі світові практики, нові можливості для України : аналіт. доп. / [Резнікова О. О., Войтовський К. Є. Лепіхов А. В.] ; за заг. ред. О. О. Резнікової. К.: НІСД, 2020. 84 с.

45 Нормативно-правова база в галузі безпеки і оборони України: видання друге, доповнене / А. Гриценко, М. Кожієл, А. Єрмолаєв, Ф. Флурі. К.: Центр дослідження армії, конверсії та роззброєння, 2012. 820 с.

46 Обґрунтування концептуальних та організаційно-правових засад

розробки паспортів загроз національній безпеці України : навч.- метод. посіб. / [Г.П. Ситник, В.І. Абрамов, М.М. Шевченко та ін.] за заг. ред. Г.П. Ситника К.: НАДУ, 2012. 52 с.

47 Олексюк Л. Кращі практики управління кібербезпекою. Оглядовий звіт. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Report_on_Cybersecurity_04.pdf

48 Організаційні та правові аспекти забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури України : аналіт. доп. / [Бобро Д. Г., Іванюта С. П., Кондратов С. І., Суходоля]; за заг. ред. О.С. Суходолі. – К.: НІСД, 2019. – 224 с.

49 Оцінювання ефективності державного механізму реагування на загрози національним інтересам України: державно-управлінський аспект : навчальний посібник / [Г.П. Ситник, В.І. Абрамов, М.М.Шевченко та ін.] за заг. ред. Г.П. Ситника та Л.М. Шипілової. К.: НАДУ, 2014. 76 с.

50 Пашорін В.І. Термінологічні та освітні аспекти кібербезпеки. *Безпека соціально-економічних процесів в кіберпросторі*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/250dafc576ffd3c6a92546eebacc834d.pdf>

51 Петровський Д. Перша світова кібервійна. URL: <https://www.unian.ua/techno/persha-svitova-kiberviyna-yak-ukrajina-boretsya-na-drugomu-fronti-11998566.html>

52 Питання Апарату Ради національної безпеки і оборони України. Указ Президента України № 764/2019 URL: <http://www.rnbo.gov.ua/documents/519.html>.

53 Питання Міністерства цифрової трансформації. Постанова Кабінету міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text>

54 Питання Національного інституту стратегічних досліджень: Указ Президента України від 7 жовтня 2019 р. №737/2019 URL: <https://niss.gov.ua/pro-institut>.

55 Питання Центру протидії дезінформації. Указ Президента України від 7 травня 2021 року № 187/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/2021#Text>

56 Почепцов Г. Віртуальні революції: використання віртуальних об'єктів при зміні влади. *Політичний менеджмент*. 2004. № 4. С. 3-16.

57 Про державну службу конфіденційного зв'язку і захисту інформації України. Закон України від 23.02.2006 р. № 3475-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15>

58 Про Інформаційно-аналітичний центр. Указ Президента України № 398/2014 від 12 квітня 2014 року. URL: <http://www.rnbo.gov.ua/documents/345.html>

59 Про інформацію : Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2657– XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

60 Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

61 Про національну безпеку України. Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>

62 Про Національну гвардію України: Закон України від 12 липня 2018 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 17. ст.594.

63 Про національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. ст. 379.

64 Про національну програму інформатизації. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80#Text>

65 Про основні засади забезпечення кібербезпеки України. Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 45. Ст.403.

66 Про Раду національної безпеки і оборони України. Закон України від 5.03.1998 р. № 183/98-ВР (зі змінами і доп.). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 1998. № 35. Ст. 237.

67 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію інформаційної безпеки України»: Указ Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021. URL:<https://www.rnbo.gov.ua/ua/Ukazy/5203.html>

68 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. URL:
<https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>

69 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України». Указ Президента України № 96/2016 URL :<https://www.president.gov.ua/documents/962016-19836>.

70 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України. Указ Президента України № 47/2017 URL :
<https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>.

71 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України Указ Президента України від 28 квітня 2014 року «Про заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки України» від 01 травня 2014 року № 449/2014 URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/449/2014>.

72 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України. Указ Президента України від 04.03.2016 р. № 92/2016 «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України» URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92/2016>.

73 ¶Про рішення Ради національної безпеки і оборони України: Указ Президента України №473/2021 від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України». URL:
<https://www.president.gov.ua/documents/4732021-40121>

74 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України: Указ Президента України від 20 серпня 2021 року № 479/2021 «Про запровадження національної системи стійкості». URL :

<https://www.president.gov.ua/documents/4792021-40181>

75 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України: Указ Президента України від 7 червня 2016 року № 242/2016 «Про Національний координаційний центр кібербезпеки». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/242/2016#n9>

76 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України: Указ Президента України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки». URL : <https://www.president.gov.ua/documents/562022-41377>

77 Про Службу безпеки України. Закон України. 25.03.1992 р. № 2229-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>

78 Про створення та забезпечення діяльності Головного ситуаційного центру України: Указ Президента України № 115/2015 від 28.02.2015. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0002525-15>

79 Про Стратегію комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року. Указ Президента України від 11 серпня 2021 року № 348/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3482021-39617>

80 ¶Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петров та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. К. : НАДУ, 2018. 224 с.

81 Публічне управління та адміністрування : словник-довідник / уклад. О.М. Руденко, О.В. Шершньова, В.Д. Бакуменко, Н.В. Філіпова, Н.В. Ткаленко; за заг. ред. О.М. Руденко. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 178 с.

82 Публічне управління та адміністрування у сфері національної безпеки (системні, політичні та економічні аспекти): словник-довідник / уклад.: С.П. Завгородня, М.Г. Орел, Г.П. Ситник та ін.; за заг. ред. Д.В. Неліпи, Є.О. Романенка, Г.П. Ситника. К.: Видавець Кравченко. 2020. 380 с.

83 Публічне управління XXI століття: в умовах гібридних загроз :зб. наук. матер. XXII Міжнар. наук. конгресу. Х. : ННІ “Інститут державного управління” Харківського національного університету іменіВ.Н. Каразіна, 2022. 304 с.

84 Разметаєва Ю. С. Кібервійна: загальнотеоретичні аспекти.*Вісник*

Академії митної служби України. Серія : Право. 2015. № 1. С. 12-URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2015_1_4

85 Рачинський А. П. Розвиток системи забезпечення державної безпеки України: теоретико-методологічні проблеми та шляхи їх розв'язання. *Інвестиції: практика і досвід. 2022. № 23. С. 95-101.*

86 Розбудова безпеки і оборони: зб. матеріалів щодо Плану партнерських дій із створення інститутів оборони і безпеки (PAP-DIB) / за ред. Філіппа Х. Флурі, Віллема Ф. ван Ікелена; пер. з англ. О. Михалочко, К. Гломодзи. Женева; Київ, 2006. 383 с.

87 Роль інформаційних інфраструктур у забезпеченні цифрового суверенітету. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2021/Tsyfrovizatsiya21/Part_4.pdf

88 Руденко О. Забезпечення державної безпеки України в системі захисту національних інтересів: зб. наук. пр. Донецьк. держ. ун-ту упр. Серія «Державне управління». 2019. Т. XX. Вип. 312. С. 42–50.

89 Семенченко А.І., Потій О.В., Бакалинський О.О., Мялковський Д.В. Публічне управління інституціональним розвитком у сфері кіберзахисту в умовах трансформаційних змін сектору безпеки і оборони. *Науковий вісник: Державне управління. № 3 (9).- 2021.С.136-162.*

90 Сурмін Ю.П. Проблеми та напрями змін державного управління в Україні в сучасних умовах. *Публічне управління : шляхи розвитку : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Київ, 26 листоп. 2014 р. : у 2 т. / за наук. ред. Ю.В. Ковбасюка, С.А. Романюка, О.Ю. Оболенського. К. : НАДУ, 2014. Т. 1. С. 10-13.*

91 Твердохліб О.С. Формування та реалізація інформаційної політики держави в умовах новітніх загроз і викликів : монографія. Київ : ІДУ НД ЦЗ, 2022. 264 с.

92 Шевченко М.М. Державна політика національної безпеки України та механізми її реалізації. *Національні інтереси України: ступінь реалізації та загрози: матеріали круглого столу, м. Київ, 27 листопада 2013р.: у 2 частинах / за*

ред. Г.П. Ситника, Л.М. Шипілової. К.: НАДУ, 2013. Ч.2. С. 38-47.

93 Taran Y, Sytnyk H., Orel M., Ivanova V. & Conceptual understanding of the relationship between political and administrative processes in the context of social systems security. CUESTIONES POLITICAS. Vol. 40, N° 74 (2022). DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4074.34> (WoC)

94 Taran, Y. (2022). Evolution of the world order system. Baltic Journal of Legal and Social Sciences, (2), 206-211. <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-2-34>

95 Zaporozhets T. Genesis of the information space: from informationsecurity to cybersecurity in a digital society. Cybersecurity and Law, 2021. №5(1). p. 25-30. <http://www.cybersecurityandlaw.com/Genesis-of-the-information-space-from-information-security-to-cybersecurity-in-a,142177,0,2.html>